

M A T E R I A Ł Y I S P R A W O Z D A N I A

STUDIA POLONIJE

T. 23. Lublin 2002

JADWIGA PLEWKO
Lublin

KRONIKA DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU BADAŃ NAD POLONIA I DUSZPASTERSTWEM POLONIJNYM KUL ZA ROK 2001

I. SKŁAD PERSONALNY INSTYTUTU

W roku 2001 miały miejsce dość znaczne zmiany w obsadzie personalnej Instytutu. 30 czerwca z pracy w Instytucie odeszła dr Małgorzata Stopikowska, zaś 31 sierpnia – dr Robert Stopikowski. Od 1 września pracę podjął mgr Stanisław Krukowski, zaś dotychczas zatrudniony na pół etatu mgr Maciej Stępień podjął pracę w pełnym wymiarze godzin. 1 października, w ramach 2-letniego urlopu bezpłatnego, do Włoch wyjechał ks. dr Ireneusz Korzeniowski.

II. SYMPOZJUM NAUKOWE

Zgodnie z kilkudziesięcioletnią już tradycją Instytut zorganizował kolejną, 23 w swej historii, międzynarodową sesję naukową poświęconą problematyce polonijnej. Sympozjum nt. „Polacy w Gruzji” odbyło się w dniach 21-22 maja¹. Gośćmi honorowymi sesji byli m.in.: abp metropolita lubelski Józef Życiński, rektor KUL ks. prof. Andrzej Szostek, przedstawiciele Ministerstwa

¹ Na temat sympozjum zob.: M. B. S t ę p i e ń, *Sympozjum „Polacy w Gruzji”*, „Gość Niedzielny” 2001, nr 25(146), s. 16.

Edukacji Narodowej, prorektor Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusk, prof. Adam Koseski, dyrektor Andrzej Chodkiewicz ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, prezes Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, Stefan Nawrot, a także goście z zagranicy: prof. Maria Filina – prezes Związku Kulturalno-Oświatowego Polaków w Gruzji i Walentyna Szczekowska – przewodnicząca Związku Polaków w Abchazji.

Referaty prezentowane w trakcie obrad przygotowali znawcy problematyki polonijnej i historycznej z kilku ośrodków naukowych w kraju (Wojciech Materski z Warszawy, Mirosław Cygański z Łodzi, Andrzej Chodubski z Gdańska, Andrzej Furier z Poznania, Danuta Ossowska z Olsztyna), a także autorzy polskiego pochodzenia mieszkający na stałe w Gruzji. Treść referatów i dyskusja w trakcie obrad sympozjum nakreśliły obraz życia Polaków w Gruzji i na Kaukazie z perspektywy historycznej, ale także przedstawiły współczesne procesy odradzania się polskości i życia organizacyjnego Polonii gruzińskiej na tle trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej niepodległej Gruzji. Ukoronowaniem sesji stała się publikacja książkowa zaprezentowanych w jej trakcie materiałów².

III. NAGRODA NAUKOWA IM. IRENY I FRANCISZKA SKOWYRÓW

Jury corocznie przyznawanej przez Instytut Nagrody Naukowej na posiedzeniu 6 marca przyznało dwie nagrody I stopnia, trzy nagrody II stopnia oraz nagrodę specjalną³. Laureatami nagrody I stopnia zostali *ex aequo*: Janusz Homplewicz za książkę *Etyka pedagogiczna* (Rzeszów 1996) i Andrzej Chodubski za książkę *Nauka, kultura i sztuka w Wolnym Mieście Gdańsku* (Toruń 2000). Nagrody II stopnia otrzymali: ks. Henryk Krukowski za pracę *Horodło chrześcijańskie* (Lublin 2000), ks. Władysław Szulist za książkę *Przeszłość obecnych obszarów diecezji pelplińskiej do 1772* (Pelplin 2000) oraz ks. Waldemar Żurek za pracę *Jeńcy na wolności. Salezianie na terenach byłego ZSRR po II wojnie światowej* (Kraków 1998). Nagrodę specjalną

² *Polacy w Gruzji*, pod red. ks. E. Walewandra, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL 2002.

³ Por. publikacje prasowe nt. Nagrody im. Skowyrów za 2001 r.: [wuka], *Nagrody im. Ireny i Franciszka Skowyrów. Naukowe laury dla badaczy Polonii*, „Kurier Lubelski” 2001, nr 118(11420), s. 3; M. B. S t ę p i e ń, *Sympozjum „Polacy w Gruzji”*, „Niedziela Lubelska” 2001, nr 23(401)F, z 10.06, s. III; A. B ł a s z c z a k, *Nagrodzeni*, „Niedziela Lubelska” 2001, nr 24(402)F, z 17.06, s. I.

przyznano prof. Grażynie Karolewicz za całokształt pracy naukowej dotyczącej dziejów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, ze szczególnym wyróżnieniem książki *Książd Idzi Radziszewski 1871-1992* (Lublin 1998).

Uroczystość wręczenia nagród miała miejsce 22 maja w Sali Reprezentacyjnej Trybunału Koronnego w Lublinie. Wśród zaproszonych gości obecny był arcybiskup-senior Bolesław Pylak, wiceprezydent Lublina Zbigniew Wojciechowski, uczestnicy sympozjum „Polacy w Gruzji”, a także laureaci Nagrody im. Skowyrów z lat ubiegłych i pracownicy naukowcy lubelskich uczelni. Laudację na cześć nagrodzonych wygłosił dyrektor Instytutu Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym ks. prof. Edward Walewander, natomiast część artystyczną uroczystości uświetnił Zespół Tańca Ludowego UMCS.

IV. DEDYKACJA „STUDIÓW POLONIJNYCH”

W roku 2001, wzorem lat ubiegłych, Instytut przyznał specjalne wyróżnienie w formie dedykacji kolejnego tomu „Studiów Polonijnych”. 22 tom „Studiów” pracownicy Instytutu Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym jako wyraz uznania dedykowali ks. profesorowi Zygmuntowi Zielińskiemu, wybitnemu badaczowi dziejów Kościoła i Polski, w 70 rocznicę urodzin. Uroczystość odbyła się 19 września w siedzibie Instytutu z udziałem abpa Bolesława Pylaka, ks. prof. Andrzeja Szostka – rektora KUL, Andrzeja Pruszkowskiego – prezydenta Lublina, pracowników naukowych i studentów KUL. Rolę gospodarza uroczystości pełnił dyrektor Instytutu, który przedstawił sylwetkę, dorobek naukowy oraz związki ks. prof. Z. Zielińskiego z Instytutem Polonijnym KUL. W trakcie spotkania prezydent Lublina odznaczył jubilata medalem „Zasłużony dla miasta Lublina”⁴.

V. WIZYTY GOŚCI W INSTYTUCIE

Rok 2001 obfitował w liczne kontakty Instytutu ze środowiskami naukowymi oraz polonijnymi z wielu krajów świata. Niektórzy z przedstawicieli tych środowisk złożyli wizyty w siedzibie Instytutu.

⁴ Pisał o tym M. B. Stępień, *Jubileusz ks. prof. Zygmunta Zielińskiego*, „Biuletyn Stowarzyszenia Wspólnota Polska” 2001, nr 9 (108), s. 44.

15 stycznia odbyło się spotkanie pracowników Instytutu z ks. prof. Zygmuntem Zielińskim oraz ks. dr. hab. Januszem Walkuszem. Spotkanie dotyczyło przygotowywanego w Instytucie *Leksykonu Biogramów Kapłanów Polskich Zagranicą*.

W dniach 3-7 lutego wizytę w Instytucie złożyła Krystyna Czupryniak z Kiszyniowa (Mołdawia). 7 lutego Instytut odwiedził ks. Marcin Jankiewicz z Dnieprodzierżyńska na Ukrainie. Tematem rozmów była kwestia publikacji książki nt. odrodzenia Kościoła katolickiego na tym terenie.

9 lutego przybył były prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej i przewodniczący Rady Polonii Świata Jan Kaszuba, który we współpracy z Instytutem zamierza publikować swoje wspomnienia.

16 marca gościem Instytutu był Mikołaj Filipeczak, wieloletni członek Towarzystwa Kultury Polskiej w Łucku na Ukrainie. W trakcie spotkania z pracownikami Instytutu relacjonował wydarzenia z życia Towarzystwa Kultury Polskiej, a także kwestie związane z procesem odbudowy świątyń katolickich na Wołyniu. 19 marca odbyło się spotkanie z przebywającym w Lublinie ks. bpem Marcjanem Trofimiakiem z Łucka. 22 marca Instytut odwiedził także gość z Ukrainy – s. Gabriela Jaworska z Czortkowa, opiekunka grupy młodzieży polskiej i ukraińskiej, która z inicjatywy Instytutu w okresie świąteczno-noworocznym przebywała w ośrodku leczniczym w Naęczowie⁵.

7 maja gościem Instytutu był rektor Północnego Państwowego Uniwersytetu Medycznego w Archangielsku, prof. Paweł Iwanowicz Sidorow. Przybył on do Instytutu z propozycją podjęcia współpracy w zakresie badań polonijnych, budzących żywe zainteresowanie na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu w Archangielsku. Podstawą tych prac badawczych byłyby zbiory archiwalne dotyczące licznych zeskąd Polaków w rejon Archangielska. Przedmiotem rozmów w Instytucie była też propozycja tłumaczenia na język rosyjski publikacji Instytutu.

16 lipca wizytę w Instytucie złożył Ryszard Zieliński, przewodniczący Towarzystwa Kultury Polskiej Donbasu i wydawca gazety „Polacy Donbasu”. Przekazał on Instytutowi egzemplarze tej gazety, nagrodzonej w 2001 r. w konkursie Prasa Donbasu 2001.

25 września przybył do Instytutu ks. Jan Zalewski, duszpasterz Polaków w Hadersleu w Danii, zaś 27 września miało miejsce spotkanie z duszpasterzem polskim pracującym na Ukrainie w miejscowości Dolina, w rejonie

⁵ Por. M. P y t e r, *Świąteczne spotkanie*, „Biuletyn Stowarzyszenia Wspólnota Polska” 2001, nr 2, s. 40-41.

Iwanofrankowska. 29 października Instytut odwiedził Adam Chłopek, dyrektor szkoły polskiej w Drohobyczu i redaktor naczelny ukazującego się na Ukrainie „Głosu Nauczycielskiego”.

31 października kolejną wizytę w Instytucie złożyła Krystyna Czupryniak z Kiszyniowa. 5 listopada Instytut gościł Wiktora Owsiaaka i Bogdana Kucharenko, członków Stowarzyszenia Akademickiej Młodzieży Polonijnej w Gródku Podolskim na Ukrainie.

8 i 9 listopada odbyły się dwa spotkania związane z omówieniem spraw wydawniczych. Kolejno przybyli do Instytutu – dr Jacek Knopek z Akademii Bydgoskiej oraz Leon Popek z Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie.

25 listopada był w Instytucie znany duszpasterz polonijny, proboszcz Polskiej Misji Katolickiej w Hamburgu, ks. prał. Jan Śliwański, który od lat utrzymuje kontakty ze środowiskiem KUL.

VI. WYJAZDY NAUKOWE I SPOTKANIA POLONIJNE PRACOWNIKÓW INSTYTUTU

Oprócz działalności ściśle naukowej i wydawniczej, Instytut podejmuje też inicjatywy mające na celu przybliżanie środowiskom polonijnym kultury i tradycji polskich, a także ich integrację z krajem pochodzenia. Te ostatnie działania przybierają różne formy – od organizacji spotkań z przedstawicielami Polonii w kraju i za granicą do pracy duszpasterskiej wśród Polaków na obczyźnie.

Tradycyjnie, na początku stycznia, Instytut włącza się w organizację w środowisku lubelskim opłatka polonijnego. W 2001 r. spotkanie opłatkowe osób związanych z działalnością na rzecz Polonii odbyło się 5 stycznia⁶. Nieco wcześniej – 2 stycznia dyrektor Instytutu wziął udział w opłatku Fundacji Pomocy Szkołom Polskim na Wschodzie im. T. Goniewicza.

23 lutego ks. Robert Guz uczestniczył w Warszawie w posiedzeniu Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polska-Estonia. Spotkanie to zostało zorganizowane z okazji obchodów 83 rocznicy odzyskania niepodległości przez Estonię.

W okresie od 7 do 17 kwietnia na zaproszenie proboszcza parafii MB Bolesnej w Rydze, ks. Andrzeja Trapuczki, ks. Robert Guz głosił rekolekcje wielkopostne dla mieszkających tam Polaków. Pobyt w Rydze stał się też

⁶ Por. przemówienie dyrektora Instytutu na spotkaniu opłatkowym: Ks. E. W a l e w a n d e r, *Boże Narodzenie 2000 Chrystus wczoraj i dziś*, „Nowe Kontrasty” 2000, nr 12, s. 35.

okazją do odwiedzin niektórych polskich rodzin oraz polskich siostr zakonnych ze zgromadzenia Służek NMP w ich domu zakonnym w dzielnicy Kipsala.

W dniach 18-28 kwietnia dr Włodzimierz Osadczy odbył kwerendę biblioteczną w Bibliotece Akademii Nauk Ukrainy im. Stefanyka we Lwowie i w Bibliotece Języków Obcych. Celem badań było zgromadzenie materiałów dotyczących działalności kapłanów rzymskokatolickich na Ukrainie po II wojnie światowej. Dodatkowe materiały do opracowania tego tematu uzyskano w wyniku spotkania z ks. kardynałem M. Jaworskim i kanclerzem Kurii Lwowskiej ks. M. Buczkiem oraz przedstawicielami Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie i w redakcji „Gazety Lwowskiej”. W trakcie tego pobytu nawiązane też zostały kontakty z wieloletnim duszpasterzem Polaków w Gruzji, ks. Janem Śniżyńskim.

9 i 10 czerwca W. Osadczy uczestniczył w dniach skupienia zorganizowanych przez Duszpasterstwo Przedsiębiorców i Pracodawców Księży Sercanów w Koszycach Małych k. Tarnowa. Wygłosił tam prelekcję pt. „Prawosławni i katolicy na Ukrainie: trudności w dialogu. Spojrzenie na chrześcijan Ukrainy w przededniu wizyty Ojca Świętego”. 12 czerwca W. Osadczy wygłosił przemówienie o współczesnej sytuacji Polaków na Ukrainie dla uczestników obrad konferencji sprawozdawczej Oddziału Lubelskiego Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód.

W ramach przygotowań prowadzonych przez Komitet Organizacyjny Kościoła Katolickiego ob. łac. do wizyty duszpasterskiej papieża Jana Pawła II na Ukrainie, W. Osadczy opublikował dwie prace: *Kościół katolicki na Ukrainie. Zarys historyczny* (Łuck–Lublin 2001 – w jęz. ukraińskim) i *Folder dla pielgrzymów*, zawierający informacje dotyczące historii Kościoła rzymskokatolickiego na Ukrainie.

W dniach 28-30 czerwca dr Osadczy przebywał w Kijowie w związku z prowadzonymi tam pracami badawczymi nad przygotowaniem II części *Informatora organizacji polskich na Ukrainie*⁷, koncentrującej się na działalności Związku Polaków na Ukrainie. W siedzibie ZPU spotkał się z prezesem Stanisławem Kosteckim i wiceprezes Lidią Kościuk. Oprócz tego odwiedził dwie parafie rzymskokatolickie – św. Mikołaja i św. Aleksandra w Kijowie, gdzie uzyskał materiały do badań nad sytuacją Kościoła katolickiego na Wschodzie.

⁷ Cz. I: *Polacy na Ukrainie dzisiaj. Informator. Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie*, Warszawa 2000.

26 czerwca ks. Robert Guz uczestniczył w spotkaniu podsumowującym całoroczną pracę polskich nauczycieli na terenach byłego ZSRR. Spotkanie zorganizowane zostało w Warszawie przez Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

Ks. dr Ireneusz Korzeniowski był organizatorem (we współpracy z Oddziałem Lubelskim Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i Instytutem Wyższej Kultury Religijnej) oraz kierownikiem seminarium historyczno-kulturalnego polskich młodzieżowych liderów ze Wschodu. Odbyło się ono w Lublinie w dniach 14-28 sierpnia i zgromadziło 30 osób przybyłych z Litwy, Białorusi, Ukrainy, Łotwy i Kazachstanu. Dyrektor Instytutu, ks. Edward Walewander, a zarazem ówczesny prezes Oddziału Lubelskiego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, podsumował kurs i powiedział m.in.:

Dobiegł końca kurs, z którym wiązaliśmy wiele oczekiwań, zdając sobie sprawę z tego, że wszelkie tego typu imprezy mają w sobie czasami wirusa nudy, bowiem spotkanie ludzi z różnych środowisk na obcym sobie terenie budzi sporo zaciekawienia, które niekoniecznie musi się kojarzyć z wykładami, notatkami i – w ogóle – wysiłkiem intelektualnym. Z kolei organizatorzy chcieliby wypchać po brzegi program „pożyteczności”, bo w końcu po co się trudzili?

Wydaje się, że nasze spotkania odbiegały od znanych z przeszłości „obligatoryjnych” kursokonferencji. Było tyle teorii, ile potrzeba, ale chyba więcej szkoleń bezbolesnych, w których pożytek dobrze sąsiaduje z rozrywką. Były przede wszystkim wycieczki, poznawanie Kraju, może nawet miejsc „skąd nasz ród”. I tak właśnie miało być. To spotkanie miało na celu zachęcić do udziału w dalszych tego typu imprezach, przyciągać, a nie odstraszać przesadną „rzeczowością”. Wielu przecież poświęciło swój urlop, by tu przybyć.

Miejsce, w którym się zegnamy, jest znamienne. Zamek Lubelski ma bogate tradycje, dobre i złe. Te ostatnie to więzienie z czasów zaborczych i początków PRL. Te dobre, to m.in. nasza historia, obecna w tutejszej ekspozycji muzealnej. Obrazy Jana Matejki: *Srowadzenie Żydów do Polski i obdarowanie ich przywilejami* oraz *Unia Lubelska* upamiętniają dwa wydarzenia, które w różny sposób zaowocowały w naszych dziejach. Jedno świadczy o tolerancji „państwa bez stosów”, drugie budzi zadumę nad nieubłaganymi koleinami dziejowymi, nie zawsze przecież prostymi i jasnymi.

Pierwsze dzieło przedstawia scenę przyjęcia Żydów do Polski w 1096 r. Ucieczka prześladowanych w Hiszpanii i Niemczech Żydów na nasze ziemie zaczęła się w XI wieku. Na obrazie widzimy, przed nie dokończoną jeszcze katedrą gnieźnieńską, Władysława Hermana, który przyjmuje wygnańców. Po prawej stronie widoczny jego młody syn, Bolesław Krzywousty. W imieniu Żydów przemawia ubrany w szatę liturgiczną Beniamin z Toledo, natomiast arcybiskup Marcin trzyma w ręku edykt zapewniający prawa wygnańcom. Uczestnicy kursu nie mogą tego obrazu nie znać i jego treści nie pamiętać. Organizatorzy zadbali

dlatego, aby ostatni akord tego kursu miał miejsce tu, na Zamku, aby przesłanie polskiej kultury stało się bardziej żywe w świadomości uczestników seminarium.

Drugie wspomniane dzieło to właśnie *Unia Lubelska*. Cała treść tego obrazu zamyka się w twierdzeniu, że to właśnie wartości duchowe połączyły na wieczne czasy dwa narody: polski i litewski. Zwróćmy uwagę na to, że Zygmunt August – a po nim przedstawiciele stanów Rzeczypospolitej – składają przysięgę na Krzyż i słowa Ewangelii z niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego. Trzeba jednocześnie dodać, że w tym samym czasie nasz sąsiad zachodni prowadził podboje ogniem i mieczem. Wspomnijmy tu choćby *Grażynę* Adama Mickiewicza, w której odmalował on tak trafnie Krzyżaków.

Zabierzcie do swych siedzib kawałek tej historii ojczystej i nie pozwólcie na jej szarganie. Czynią to może dziś nawet ci na wierzchołku naszego życia publicznego. Ale wzorce, które są autentyczne, gdzie indziej się lokują. Może lepiej dziś pójść do muzeum, niż na wiec taki czy inny: przedwyborczy czy jakiś rocznicowy. Przeszłość bowiem mówi sama o sobie najsprawiedliwiej.

Takie prawdy dotarły do was także w czasie tego kursu. Rozwijajcie je i przechowajcie. Zanieście je do tych, którym macie oświetlać drogę do Ojczyzny. Ufam, że nie ostatnie to spotkanie i zarówno wasz wybór, jak i drogi losu, ponownie nas zbliżą.

W dniach 15-16 września ks. prof. E. Walewander wziął udział w obchodach Dnia Paderewskiego zorganizowanych w Żytomierzu. Zabrał głos w trakcie otwarcia sympozjum poświęconego twórczości Ignacego Paderewskiego i jego związkom z Żytomierzem, dokonał otwarcia Izby Pamięci w Liceum Muzycznym, poświęconej temu wielkiemu kompozytorowi i pianście polskiemu, oraz odprawił mszę św. dla Polaków i wygłosił okolicznościowe kazanie. W trakcie pobytu w Żytomierzu spotkał się też z ordynariuszem żytomiarskim, bpem Janem Purwińskimi i pracującymi w tej diecezji księżmi, natomiast w Łucku złożył wizytę biskupowi Marcjanowi Trofimiakowi⁸.

Włodzimierz Osadczy uczestniczył w dniach 28-30 września w zorganizowanej w Kijowie przez Związek Polaków na Ukrainie i Stowarzyszenie Uczonych Polskich Ukrainy międzynarodowej konferencji naukowej „Polacy w Kijowie”. Pobyt w Kijowie stał się też okazją do uzupełnienia materiałów dla opracowania *Informatora organizacji polskich na Ukrainie*.

Od 26 do 28 października W. Osadczy wziął udział w Winnicy na Podolu w konferencji poświęconej dwusetnej rocznicy urodzin Seweryna Goszczyń-

⁸ Por. J. G u s ł a w s k a, *Kochał ten kraj i dobrze czuł się tu...*, „Wspólne Dziedzictwo”. Miesięcznik polski społeczno-kulturalny, oświatowy i religijny (Krzemieniec) 2001, nr 4, s. 1-3; J. W r o c z y ń s k a, *Śladami Ignacego J. Paderewskiego w Żytomierzu*, „Biuletyn Stowarzyszenia Wspólnota Polska” 2001, nr 9, s. 26-29.

skiego. Podczas spotkania W. Osadczy zaprezentował wydawnictwa Instytutu Polonijnego KUL dotyczące mniejszości polskich żyjących na terenie byłych republik Związku Sowieckiego.

W dniu 12 listopada ks. prof. E. Walewander wziął udział w spotkaniu redakcji *Słownika polskich towarzystw naukowych na obczyźnie*. Spotkanie odbyło się w Bibliotece Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

W dniach 16-18 listopada W. Osadczy uczestniczył w obchodach 10-lecia Stowarzyszenia Kultury Polskiej na Wołyniu im. Ewy Felińskiej, które zakończyły obchody Dni Kultury Polskiej na Wołyniu. W ramach pobytu w Łucku odbył spotkania z działaczami polskimi i odwiedził polską szkołę sobotnią działającą przy Towarzystwie Kultury Polskiej Obwodu Wołyńskiego im. Tadeusza Kościuszki. W. Osadczy uczestniczył także w dniach 25-27 listopada w międzynarodowej konferencji naukowej „Ukraina a Polska – partnerstwo strategiczne na przełomie tysiącleci. Historia. Czas teraźniejszy. Perspektywy przyszłości”. Wygłosił tam referat pt. „Polska – Ukraina: ku wspólnej przyszłości ponad sztucznymi podziałami. Próba rewizji niektórych stereotypów dotyczących historii stosunków polsko-ukraińskich”. Podczas pobytu w Kijowie odbył ponownie spotkanie z działaczami Związku Polaków na Ukrainie i Stowarzyszenia Uczonych Polskich na Ukrainie. Zapoznał się też z działalnością Instytutu Badań nad Diasporą Ukraińską, który zajmuje się badaniem problemów mniejszości narodowych na Ukrainie, w tym także mniejszości polskiej. Realizując prace nad przygotowaniem *Informatora organizacji polskich*, przebywał też w tym okresie we Lwowie, gdzie spotkał się z prezesem Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie Emilią Chmielową i członkiem Zarządu tej organizacji – Adamem Chłopkiem. Przedmiotem rozmów było gromadzenie danych dotyczących pracy Zjednoczenia Nauczycielstwa Polskiego na Ukrainie.

VII. PUBLIKACJE INSTYTUTU

W roku 2001 Instytut Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL wydał następujące pozycje: ks. I. Korzeniowski, *Zawartość „Studiów Polonijnych” 1976-2001. Przewodnik bibliograficzny* (Lublin 2001); *Polacy na Uniwersytecie w Innsbrucku*, red. ks. E. Walewander (Lublin 2001); S. Młodkowska-Bielawska, *Wspomnienia okupacyjne*, oprac., wstępem i przypisami opatrzył oraz podał do druku R. Stopikowski (Lublin 2001); „*Studia Polonijne*” t. 22; R. Stopikowski, *Kościół katolicki w Cesarstwie Rosyjskim w świetle polskiej prasy katolickiej drugiej połowy XIX wieku* (Warszawa 2001).